

Tema 2: Razlog Objave

U čovjeku postoji prirodna želja da potpuno spozna Boga, ali tu želju ne može ostvariti bez Božje pomoći. Bog se objavio kao osobno i trojstveno biće kroz „povijest spasenja” koja je sabrana u Bibliji. Ovom objavom Bog želi ljudima ponuditi mogućnost da žive u zajedništvu s njim, kako bi mogli sudjelovati u njegovim dobrima i njegovom životu i tako postići sreću.

2.12.2023.

Članak poslušajte [ovdje](#).

1. Razlog Objave

U čovjeku postoji prirodna želja da potpuno spozna Boga. Međutim, ta spoznaja ne može se postići samo ljudskim snagama jer Bog nije materijalno stvorenje niti pojava koju možemo zamijetiti. Čovjek zasigurno može kroz stvoreni svijet i kroz samog sebe do određene mjere spoznati Boga, ali spoznaja Boga i njegovog života do koje dolazimo na ovaj način poprilično je ograničena. Čak i pri postizanju takve vrste spoznaje postoje znatne prepreke. Stoga, kad Bog ne bi izašao iz svog otajstva i objavio se ljudima, ljudska situacija nalikovala bi onoj koju je, prema nekim srednjovjekovnim

autorima, jednom prilikom živio sveti Augustin.

Anegdota je poprilično poznata. Jednog je dana sveti Augustin šetao morskom obalom, pokušavajući shvatiti doktrinu o Bogu i otajstvu Trojstva. U jednom trenutku je podigao pogled i ugledao dječaćića kako se igra u pijesku. Vidio je dječaka kako trči prema moru, puni malu posudu morem, vraća se na mjesto gdje je bio i izlijeva more u rupu. Nakon što je nekoliko puta promotrio isti proces, svetac je postao znatiželjan te je prišao dječaku i upitao ga: »Zdravo, što radiš?« Na što je dječak odgovorio: »Uzimam svu vodu iz mora i ulit ću je u ovu rupu«. »Ali to je nemoguće«, odbrusio je svetac. Na što je dječak odgovorio: »Nemoguće je ono što ti pokušavaš učiniti: shvati svojim malim umom otajstvo Boga.«

Međutim, Bog nije ostavio čovjeka u ovoj situaciji. Htio se objaviti, odnosno očitovati, izaći iz svoje skrovnosti i skinuti veo tajne koji nas je priječio da saznamo tko je i kakav je. Nije to učinio da bi utažio našu znatiželju, niti da bi poslao poruku o sebi, nego se otkrio došavši ljudima ususret – posebice po svom Sinu kojeg je poslao na svijet i po daru Duha Svetoga – i pozivajući nas da uđemo u odnos ljubavi s Njim. Želio je otkriti tko je, ostvariti odnos s ljudima kao s prijateljima i voljenom djecom, da bi nas potpuno usrećio svojom beskrajnom ljubavlju.

Čežnje za ispunjenjem i čežnje za spasenjem, koje su utkane u čovjeka, ne mogu ispuniti zemaljske stvari. Međutim, Božja objava, njegovo predanje samoga sebe po kojem nam daje svoju beskrajnu ljubav ima sposobnost preplaviti ljudsko srce, ispunjavajući ga puno većom srećom nego što je sam čovjek sposoban

poželjeti ili zamisliti. Kao što je sveti Pavao pisao Korinćanima: »Što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovječje ne uđe, to pripravi Bog onima koji ga ljube.« (1 Kor 2,9). Objava je »ostvarenje najdubljih čovjekovih čežnji, kao što su čežnje za beskonačnošću i puninom koje prebivaju u dubini ljudskog bića i daju mu da se otvori, ne samo za trenutačnu i ograničenu sreću, već za onu vječnu«. ^[1]

2. Objava u povijesti spasenja

Prema Drugom vatikanskom saboru, Otkrivenje je dio plana, projekta koji se ostvaruje po Božjoj intervenciji u povijesti. Bog preuzima inicijativu i sudjeluje u čovjekovoj povijesti kroz određene događaje (kao što je poziv na vjernost praoca Abrahama, oslobođenje Izraelaca iz Egipta itd.), te upravlja tim događajima da se po njima očituje spasenje koje on želi dati ljudima. Sam Bog priopćava

duboko značenje ovih događaja, njihovu važnost za spasenje, ljudima koje je On izabrao, koje postavlja za svjedoke ovog božanskog djelovanja. Na primjer, Mojsije i Aron svjedočili su čudima koja je Bog učinio kako bi prisilio egipatskog faraona da pusti izraelski narod i tako ga oslobodi ropstva. Na taj je način Bog otkrio i ostvario jedan dio svoga nauma, pokazao je put koji je zamislio u svojoj vječnoj mudrosti kako bi ljudi znali da, ako su s Bogom, onda imaju slobodu i spasenje. Nakon te etape uslijedile su druge etape i drugi spasenjski događaji, zbog kojih govorimo o „povijesti spasenja” Boga s ljudima.

Ova „priča o spasenju” ispričana je u Starom zavjetu, točnije u početnim knjigama (uglavnom Postanak i Izlazak) i u povijesnim knjigama Starog zavjeta (16 knjiga, uključujući knjigu o Jošui, dvije knjige o Samuelu i o Kraljevima). Povijest spasenja

kulminira velikim događajem:
utjelovljenjem Sina Božjega,
događajem koji se zbio u određenom
trenutku ljudske povijesti i koji
označava puninu tog Božjeg plana.

Utjelovljenje je jedinstven događaj.
Ondje Bog ne intervenira u povijest
kao prije, kroz određene događaje i
riječi koje se prenose preko
odabranih ljudi, nego On sam ulazi u
„povijest”, odnosno postaje čovjek i
direktni protagonist te ljudske
povijesti da bi je vodio i vratio Ocu,
svojim propovijedanjem, čudima,
mukom, smrću i uskrsnućem. Po
konačnom poslanju Duha Svetoga
kojeg je obećao poslati svojim
učenicima.

U povijesti spasenja, koja kulminira
Kristovim životom i slanjem Duha
Svetoga, Bog nam, osim vlastitog
otajstva, otkriva i kakav je njegov
plan za nas. To je velik i lijep projekt
jer smo od Boga izabrani, još prije

stvaranja svijeta, u Sinu Isusu Kristu. Nismo rezultat slučajnosti, već projekta koji je nastao iz ljubavi Božje, koja je vječna ljubav. Naš odnos s Bogom ne postoji samo zbog činjenice da nas je On stvorio, niti je sva naša svrha u tome da se samo nalazimo svijetu, tek ubačeni u priču. Nismo samo Božja stvorenja, jer, otkad nas je Bog odlučio stvoriti, gledao nas je očima Oca i odabrao nas je da budemo njegova usvojena djeca: braća Isusa Krista, njegova jedinog Sina. Zato je korijen našeg života skriven u otajstvu Boga, a samo otkrivanje tog otajstva, koje je otajstvo ljubavi, omogućuje nam da spoznamo konačni razlog našeg postojanja.

Kompendij Katekizma sažima ove ideje na sljedeći način: »U svojoj dobroti i mudrosti Bog se objavljuje čovjeku. Djelima i riječima objavljuje sama sebe i svoj dobrohotan naum koji je utvrdio od vječnosti u Kristu u

prilog čovječanstvu. Taj naum ide za tim da milošću Duha Svetoga sve ljude kao posinjenu djecu u njegovu jedinome Sinu učini dionicima božanskoga života.« (br. 6).

3. Osobni Bog i trojedini Bog

Knjige Starog zavjeta služe kao priprava za dublju i odlučniju Božju objavu, koja se događa u Novom zavjetu. Ova priprava predstavlja Boga prvenstveno kao Boga Saveza, odnosno Boga koji preuzima inicijativu da odabere narod – Izrael – da s njim sklopi savez prijateljstva i spasenja. Bog ne očekuje nikakvu korist za sebe od ovog saveza. Njemu ništa ne treba jer je transcendentno biće, to jest beskonačno, vječno, svemoguće i potpuno iznad svijeta; međutim, on nudi svoj savez iz čiste dobronamjernosti jer je on dobar za sreću Izraela i cijelog svijeta. Zbog toga je Bog kojega nam predstavlja Stari zavjet potpuno superioran i

transcendentan u odnosu na svijet, ali opet je i u isto vrijeme tijesno povezan sa svijetom, čovjekom i njegovom poviješću. Sam po sebi ostaje nedostupan u svojoj veličanstvenosti, ali njegova ljubav čini ga neizmjerljivo bliskim ljudima. On je suvereno slobodan u svojim odlukama, a istovremeno im je u potpunosti predan.

Sve to Bogu daje izrazito osoban karakter, jer je karakteristično za ljude da odlučuju, biraju, vole, očituju se drugima. Mi ljudi pokazujemo našu osobnost i naš karakter po onome što govorimo i činimo. Po tome nas drugi upoznaju: otkrivamo kakvi smo. I Bog čini isto. U Starom zavjetu Bog se otkriva prije svega svojim riječima. Često nailazimo na izraze u kojima Bog govori o sebi u prvom licu. Na primjer: »Ja sam Jahve, Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva« (Izl 20, 2). U drugim

slučajevima je prorok taj koji prenosi riječi koje mu je Bog rekao: »Ovako govori Jahve: „Spominjem se mladosti tvoje privržene« (Jer 2,2). I, uz riječi, djela: »Uto se Bog sjeti Rahele: Bog je usliša i otvori njezinu utrobu« (Post 30, 22), »Gospod, Jahve nad vojskama, pozivaše vas u dan onaj da plaćete i tugujete« (Iz 22, 12). Riječi i djela koja se međusobno nadopunjuju otkrivaju volju Božju i pokušavaju voditi izabrani narod prema pravom izvoru života koji je On sam.

Novi zavjet sadrži, u usporedbi sa Starim, iznenađujuću novost. Evanđelja pokazuju da Isus Boga naziva „Oče moj” na jedinstven i osoban način. Između Oca i Isusa postoji jedan i jedinstven odnos koji se ne može izraziti samo ljudskim i vremenitim pojmovima. Isusove riječi i djela također ukazuju da on nije samo čovjek, i iako Isus nikada nije tvrdio da je Bog, sasvim je jasno

dao do znanja da jest, onim što je govorio i činio. Zbog toga su apostoli u svojim spisima naviještali da je Isus vječni Sin Božji, koji je postao čovjekom radi nas i radi našega spasenja. Nadalje, Isus je otkrio ne samo svoj blizak odnos s Ocem, nego i Očev i svoj odnos s Duhom Svetim. Duh Sveti je »Duh Očev« (Iv 15,26-27), »Duh Sinov« (Ga 4,6), »Kristov« (Rim 8,11) ili jednostavno »Duh Božji« (1 Kor 6,11). Na taj je način Božji osobni karakter koji se očitovao u Starom zavjetu predstavljen u Novom s iznenađujućom dimenzijom: Bog postoji kao Otac, Sin i Duh.

To očito ne znači da je riječ o tri boga, nego da su tri različite osobe jedinstvene u jednom Bogu. Ovo se bolje razumije ako uzmemo u obzir imena osoba, budući da ona govore o dubokoj intimnosti odnosa među njima. Za ljude je prirodno da odnos između roditelja i djeteta bude odnos ljubavi i povjerenja. Na

božanskom planu, ta ljubav i povjerenje su toliko potpuni da je Otac potpuno prislan sa Sinom i obrnuto, Sin s Ocem, pa je samim time i odnos s njihovim duhom intiman odnos. Često zalazimo u dubine svoje svijesti, pomno ispitujući svoje misli i svoje osjećaje: tako spoznajemo sebe iznutra. Na sličan način, Duh Sveti je Bog koji poznaje Božje srce, On sam je otajstvo te uzajamne intimnosti Oca i Sina. Sve nas to dovodi do zaključka: Bog je otajstvo ljubavi, ne izvanjske ljubavi, prema stvorenjima, nego unutarnje ljubavi, između božanskih osoba. Ta je ljubav u Njemu tako jaka da su tri osobe jedna stvarnost, jedan Bog. Teolog iz dvanaestog stoljeća, Ricardo de San Víctor, misleći na Trojstvo, napisao je da »da bi postojala, ljubav treba dvoje ljudi, da bi bila savršena zahtijeva otvaranje prema trećem« (De Trinitate, III.13) . Otac, Sin i Duh Sveti imaju isto

dostojanstvo i narav: svo troje su jedan Bog, jedno otajstvo ljubavi.

4. Poziv na zajedništvo i vjeru

Dokument s Drugog vatikanskog sabora sažima cilj Otkrivenja:

»nevidljivi Bog iz preobilja svoje ljubavi, oslovljava ljude kao prijatelje te s njima druguje« (Dei Verbum, 2).

Cilj je ljudima ponuditi mogućnost da žive u zajedništvu s njim, kako bi mogli sudjelovati u njegovim dobrima i njegovom životu. Objava se odnosi na sreću i život svakog čovjeka i svake žene.

Ovdje se možemo zapitati na koji način Božja Objava dopire do svakoga, koji su instrumenti kojima se Bog služi ili kojim sredstvima daje ljudima do znanja da su pozvani na zajedništvo ljubavi i života sa svojim Stvoriteljem. Odgovor na ova pitanja je dvojak.

S jedne strane valja napomenuti da je Krist osnovao Crkvu da nastavi svoje poslanje u svijetu. Crkva je iznutra evangelizatorska i njezina je zadaća donositi Radosnu vijest evanđelja svim narodima i svakom povijesnom dobu, kako bi ljudi kroz propovijedanje upoznali Božju objavu i njegov spasiteljski plan. Ali Crkva tu zadaću ne izvršava sama. Krist, njezin Gospodin i Utemeljitelj, zapravo je onaj koji nastavlja voditi Crkvu sa svog mjesta na nebu uz Oca. Duh Sveti, koji je Kristov Duh, vodi i potiče Crkvu kako bi mogla prenositi svoju poruku ljudima. Na taj način djelovanjem Trojstva oživljeno je evangelizacijsko djelovanje Crkve.

S druge strane, istina je da povijesne okolnosti Crkvi ne dopuštaju uvijek djelotvorno obavljanje ove zadaće evangelizacije. Ne manjka prepreka koje se protive širenju Evanđelja, i zbog toga u svakom dobu postoje ljudi – ponekad mnogi – koji zapravo

ne primaju Radosnu vijest o pozivu na zajedništvo s Bogom i na spasenje. Ne uspijevaju na značajan način upoznati vjeru jer ne primaju spasonosnu objavu. U svakom slučaju, to ne znači da oni nemaju nikakav dodir s kršćanskom objavom, jer djelovanje Duha Svetoga nije ograničeno nikakvim okolnostima: On, kao Bog, može svakoga pozvati na različite oblike zajedništva s Njime, koji se mogu primijetiti u savjesti i koji mogu zasaditi sjeme Otkrivenja u srcu. Zato nema nikoga tko od Boga ne prima pomoć i nadahnuće potrebno za postizanje zajedništva s Njim. Ali, u ovim slučajevima, u kojima nije bilo moguće primiti propovijedanje Crkve ili svjedočanstvo autentičnog kršćanskog života, odnos s Bogom obično je zbrkan i fragmentaran, a postaje jasniji i savršeniji tek kada se spozna poruka spasenja i primi krštenje.

Do sada smo gotovo uvijek govorili o Otkrivenju kao pozivu od Boga na zajedništvo s Njim i na spasenje. Ali koja je uloga čovjeka? Kako prihvatiti to spasenje koje Bog nudi kada poziva ljude da budu djeca Božja u Isusu Kristu? Odgovor daje Katekizam Katoličke Crkve u br. 142: »Primjeren odgovor tom pozivu jest vjera.« A što je vjera? Kako je možemo postići?

Vjera nije puko ljudsko povjerenje u Boga, niti snažnije ili slabije uvjerenje o nečemu. Ponekad koristimo glagol „vjerovati” u značenju „razmišljati ili dati mišljenje o nečemu”. Na primjer, „Vjerujem da će danas padati kiša” ili „Vjerujem da je ovo što mu se događa privremeno.” U ovim primjerima postoji neki razlog zbog kojeg mislimo da je nešto istina, ali u stvarnosti ne možemo biti sigurni da će biti tako. Kada govorimo o „vjeri”

u kršćanskoj religiji, to je nešto drugo.

Vjera je unutarnje nadahnuće koje dolazi od Boga i dotiče naše srce, potičući ga da prepozna Njegovu prisutnost i Njegovo djelovanje. Kada, primjerice, na misijskom području netko preko misionarskog rada dođe u dodir s kršćanstvom, može se dogoditi da se zainteresira i fascinira onim što čuje. Bog ga obasjava i daje mu spoznati da je sve to jako lijepo, da doista daje smisao njegovu životu, on otkriva onaj smisao za kojim je možda do tada bezuspješno tragao. Ta osoba ne samo da je čula govor koji ima smisla, nego je primila i svjetlo koje čini da se osjeća blaženo, sretno, jer su joj se otvorili horizonti za koje možda nije vjerovala da postoje. Zato s radošću prihvaća ono što je čula, taj smisao njezina života koji joj govori o Bogu i velikoj ljubavi, i sigurna je da je ključ njezina postojanja tu, u tom

Bogu koji je stvorio, koji je ljubi i zove na spasenje. To svjetlo je dar, milost od Boga, a odgovor koji je to svjetlo oplodilo u duši, to je vjera.

Dakle, vjera je nešto i božansko i ljudsko, ona je božansko djelovanje u duši i čovjekova otvorenost tom božanskom djelovanju: čin prianjanja uz Boga koji se objavljuje. Drugi vatikanski sabor sažima ovu misao kada potvrđuje da „da se uzvjeruje, potrebna je Božja milost koja predusreće i potpomaže te unutarnja pomoć Duha Svetoga, koji srce treba pokrenuti i obratiti ga k Bogu, otvoriti oči uma te svima dati, ugodnost pristanka i vjerovanja istini” (*Dei Verbum*, 5).

Vjera je zbog svoje ljudske dimenzije čin čovjeka. Slobodan čin. Zapravo, može se dogoditi da samo propovijedanje misionara neke potakne na čin vjere, a druge ne. Bog, koji poznaje srca, prosvjetljuje

svakoga prema njegovim sklonostima, a čovjek je također uvijek slobodan prihvatiti ili odbiti Božji poziv pun ljubavi, prihvatiti Isusa kao Gospodara svoga života ili ga odbiti. Potonji ga, međutim, dovodi u opasnost gubitka zemaljske i vječne sreće.

Vjera je i čin povjerenja, jer prihvaćamo da nas Bog vodi, prihvaćamo da je Krist Gospodin koji svojom milošću pokazuje put slobode i života. Vjerovati znači s radošću se predati planu providnosti koji Bog ima za svakoga, a koji nas vodi prema tome da živimo kao dobra djeca Božja u Isusu Kristu. Tjera nas da vjerujemo Bogu, kao što je vjerovao praotac Abraham, kao što je vjerovala Djevica Marija.

Antonio Ducay

Temeljna bibliografija

- Katekizam Katoličke Crkve, br. 50-73.
 - Franjo, Enciklika *Lumen Fidei*.
 - Benedikt XVI., »Godina vjere. Što je vjera?«, Audijencija, 24. X. 2012.
 - Benedikt XVI., »Godina vjere. Faze objave?«, Audijencija, 5. XII. 2012.
-

Preporučene knjige

- C. Izquierdo Urbina, et al., *Voz Revelación*, u *Diccionario de teología*, EUNSA, Pamplona 2006., str. 864ss.
 - J. Burgraff, *Teología fundamental. Manual de iniciación*, Rialp, Madrid 2007., pogl. III i VII.
-

[1] Benedikt XVI., Audijencija, 5. X.
2012.

Antonio Ducay

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/tema-2-razlog-objave/](https://opusdei.org/hr-hr/article/tema-2-razlog-objave/)
(27.03.2025.)